

Λειψυδρία

Αφηγούμαστε ιστορίες για το νερό από τη Κάλυμνο τη Τέλενδο και τη Ψέριμο.

Πισπέρασμα για το νερό

Το “πισπέρασμα” στα Καλύμνικα είναι το βραδινό γειτόνεμα. Σε αυτό το επεισόδιο πισπέραζουμε για το νερό και τη λειψυδρία. Κάτοικοι της Καλύμνου, την Τελένδου και την Ψερίμου αφηγούνται ιστορίες σχετικά με τις πηγές και τα πηγάδια τους, και μοιράζονται τις ανησυχίες τους και τις προκλήσεις της διαχείρισης του νερού σήμερα.

www.water-scarcity.gr

Συντελεστές επεισοδίου:

Ευγενία Τσιάνου – Συντονίστρια δράσης, Δημιουργός Περιεχομένου, DISSCO.ch

Πάνος Πετρίδης – Δημιουργός Περιεχομένου, DISSCO.ch

Γιώργος Πατεράκης – Συνθέτης/Μουσικός, String Theory

Μανώλης Μαζοκόπουλος – Audio editing, Beesound

Αναπόκριση στο κάλεσμα του έργου *Το Νερό μας Αφορά* του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών στο πλαίσιο του προγράμματος «Διαχείριση Υδάτων» με συγχρηματοδότηση από την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία μέσω των EEA Grants και το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Υπαπαντή Καμπουράκη [00:00:03] Σ'αφήνω. Είμαι με δύο ανθρώπους, μου κάνουν ερωτήσεις.

Μιχάλης Αρβύθης [00:00:07] Εδώ, δίνω συνέντευξη στο Deutsche Welle.

Νίκη Ρεΐση [00:00:11] Καλύδναι Νήσοι, Καλή Ύδνα. Παλιά είχε καλά νερά.

Γιάννης Πικραμμένος [00:00:15] Το νερό, είτε θαλασσινό είτε γλυκό, δένει με όλο το νησί. Είναι χαρακτηριστικά του νησιού της Καλύμνου, ένας είναι ο σφουγγαράς, το σύμβολο, και το άλλο μία γυναίκα με ένα παραδοσιακό φόρεμα, το καβάδι, η οποία κουβαλάει μία

Μιχάλης Αρβύθης [00:00:34] πύλινη στάμνα.

Αννα Βολονάκη [00:00:35] Που λέγαμε, καπράτσι, ιταλική λέξη.

Πόπη Τσαγκάρη [00:00:37] Τη λαΐνα, με πυλό απ' τον τόπο.

Γιάννης Πικραμμένος [00:00:39] Γεμίζε, την έβαζε στον ώμο και έπαιρνε το νερό να το φέρει στο σπίτι.

Υπαπαντή Καμπουράκη [00:00:44] Περπατούσα, έχυne από πάνω το νερό και γινόμου ζούπι.

Νίκη Ρεΐση [00:00:49] Πολλές φορές είχε βδέλλες. Βάζαμε το τουλπάνι, στραγγίζαμε το νερό και μέναν οι βδέλλες. Για να παραμένει παγωμένο και δροσερό το νερό, βάζαμε τη λαΐνα κάτω από ένα δέντρο. Το σκέπασμα του λαϊνιού ήταν ένα κυπαρισσόμηλο.

Υπαπαντή Καμπουράκη [00:01:08] Όλα τα κουβαλούσαμε, δεν είχαμε νερό.

Καλοτίνα [00:01:11] Ταιλιπωρία, δεν είχαμε νερό.

Πόπη Τσαγκάρη [00:01:14] Πηγαίναμε συνήθως το απόγευμα. Αυτό δημιουργούσε και μία ατραξιόν.

Νίκη Ρεΐση [00:01:18] Μαζευόμασταν οι κοπελιές της γειτονιάς και κάναμε και την πλάκα μας έτσι.

Ζωοπηγή Πλάτση [00:01:22] Αυτά η εποχή Γκόλφω.

Μαρία Τρουμουλιάρη [00:01:25] Που πήγαινε το νερό, ήταν το πισπέρισμα. Πισπέρισμα είναι στα Καλύμνικα το βραδινό γειτόνεμα. Είναι από το εσπέρα.

Μιχάλης Αρβύθης [00:01:31] Φαντάζεστε τώρα ένας ένας να γεμίζει τη στάμνα. Ήθελε ουρά...

Νίκος Μελάς [00:01:34] Και σου 'πα και μου 'πες...

Γιάννης Πικραμμένος [00:01:41] Πηγάδι, τρομερό παγωμένο νερό.

Νίκος Μελάς [00:01:43] Έκαμα το πηγάδι αυτό, βρήκα πολύ νερό.

Μερκούριος Βολονάκης [00:01:45] Χρησιμοποιούσαμε ανθρώπους που είχαν το χάρισμα να βρίσκουν νερό. Το νήμα της στάθμης, όταν έφτανε κοντά περιδινιζέτο με τέτοια ταχύτητα που μπορούσε να σκοτώσει άνθρωπο. Μπορούσαν να μετρήσουν τις οργιές που μπορούμε να βρούμε το νερό.

Νίκος Μελάς [00:01:58] Το βάθος, το έκανε έτσι. Καθόταν και μετρούσε έτσι, ένα δυο τα μέτρα.

Μερκούριος Βολονάκης [00:02:07] Τα περισσότερα σπίτια στην Κάλυμνο τότε είχαν στέρνα.

Γιάννης Πικραμμένος [00:02:11] Μια λαϊκή σοφία.

Μερκούριος Βολονάκης [00:02:12] Κάναμε όλες μας τις δουλειές.

Γιάννης Πικραμμένος [00:02:14] Πλενόμαστε τέλος πάντων με βρόχινο νερό από τη στέρνα.

Γιάννης Γλυνάσης [00:02:17] Ήτανε μπουζί το νερό, σου λέω παγωμένο φουλ.

Ηλίας Μακαρούνας [00:02:21] Είναι θεϊκό νερό, και ρούχα έπλενες, και για πόσιμο, ήταν ωραίο το νερό αυτό!

Υπαπαντή Καμπουράκη [00:02:27] Τα ρούχα γινότανε κουφέτο!

Σακελλάρης Μαύρος [00:02:30] Και το κάθε σπίτι μετά απέκτησε το δικό του νερό και υπήρχε η ευκολία να πάρουμε το πλυντήριο το αυτόματο. Μεγαλεία για μας, που τα μπέρδευαμε πολλές φορές και βάζαμε κοτόπουλα μες στο πλυντήριο.

Άννα Βολονάκη [00:02:39] Τώρα βέβαια έχουμε δίκτυο βέβαια κανονικό. Έχουμε γίνει πολιτισμένοι μέσα στο σπίτι μας.

Ηλίας Μακαρούνας [00:02:53] Αυτή η γεώτρηση μας έσωσε. Είχαμε την τύχη κι εμείς να βρούμε τον θησαυρό. Όταν δούλευε το τρυπάνι περιμέναμε με αγωνία για να γίνει αυτό, να δούμε τι θα βγάξε πάνω. Και απελευθερώθηκε το νερό, πετάχτηκε πάνω.

Νεκτάριος Κυπραίος [00:03:07] Τώρα η Κάλυμνος έχει κάποια νερά, που με τον καιρό έχουν χαλάσει, έχουν γίνει πιο γλυφά υφάλμυρα, δεν πίνεται το νερό του Δήμου.

Μαρία Τρουμουλιάρη [00:03:13] Είναι περιοχές που δεν μας δίνουν οι γεωτρήσεις καθόλου νερό. Παίρνουμε δηλαδή θάλασσα.

Γιάννης Καράμμαλης [00:03:18] Το βασικό το πρόβλημα που έχουμε τώρα είναι ότι έχει μια τεράστια αντλία στη μέση περίπου της κοιλάδας του Βαθύ. Βγάζει νερό γλυκό πάνω και το θέλει στην Πόθια. Γιατί της Πόθιας το νερό επειδή είναι αλμυρό, προσπαθούν να το ανακατέψουν για να το φέρουν σε τέτοια αγωγιμότητα, για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί έξω στα σπίτια. Όταν τραβήξουν υπερβολικά μέσα από τα πηγάδια, αρχίζει η θάλασσα και πηγαίνει πίσω και άρχισε το νερό και γινόταν υφάλμυρο.

Ηλίας Μακαρούνας [00:03:40] Είδες η εξέλιξη πως έχει πάει; Από τη μια πλευρά εξέλιξη, αλλά από την άλλη καταστροφή.

Μαρία Τρουμουλιάρη [00:03:45] Έχουμε εγκαταστήσει μονάδες αφαλάτωσης.

Μιχάλης Αρβύθης [00:03:46] Μερικοί λένε, η αφαλάτωση, θάλασσα λέει θα πίνουμε; Εκεί κολλήσαμε.

Μαρία Τρουμουλιάρη [00:03:51] Από κει και πέρα, το δίκτυο μας είναι αρκετά παλιό. Και ακόμα και καινούργιο να είναι, ένα 20-30% θεωρείται μια λογική απώλεια. Σε μας σαφώς είναι μεγαλύτερο. Ωστόσο η μορφή του νησιού, υπάρχει μια μεγάλη λεκάνη, δεν μας βοηθάει σε έργα να συγκρατήσουμε νερό και τον υδροφόρο ορίζοντα.

Καλοτίνα [00:04:08] Κάτω στην Πόθια, ο δρόμος είχε μια κλίση προς τη θάλασσα και είχε μια γέφυρα και περνούσε το νερό και ξεθύμαινε.

Γιάννης Γλυνάτσης [00:04:19] Ο εμπορικός δρόμος, ο οποίος πλημμυρίζει και γίνεται μια Βενετία.

Γιάννης Καράμματος [00:04:23] Όταν βρέξει, και βρέξει για ένα τέταρτο συνεχόμενο, έχουμε ένα μέτρο νερό και κατεβαίνει ποταμός και πάει κάτω στο λιμάνι. Φαντάσου, και αυτό όλο είναι γλυκό νερό της βροχής.

Ρούλα Ανδριοπούλου [00:04:32] Το οποίο είναι ένα πολύτιμο αγαθό. Σε αυτά τα νησιά γίνεται η ανάγκη του ακόμα πιο σημαντική, καθώς αντιμετωπίζουν και θέματα λειψυδρίας καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς και γίνονται πιο έντονα κατά την καλοκαιρινή περίοδο που αυξάνουν οι πιέσεις στα νησιά λόγω των αυξημένων τουριστικών ροών.

Αναστασία Κουτούζη [00:04:47] Κόβεται τέσσερις πέντε έξι φορές, σε τρεις μέρες. Και που τα νερά που πίνουμε είναι μάπα.

Γιάννης Καράμματος [00:04:58] Η διαχείριση είναι ένα σύστημα το οποίο ξεκινάει από το άλφα μέχρι το ωμέγα για να υπάρχει και καλύτερη διαχείριση των πόρων.

Γιάννης Πικραμμένος [00:05:04] Αυτό πρέπει να δοθεί και από την πολιτεία πιστεύω.

Άννα Βολονάκη [00:05:07] Λένε οι ιθύνοντες, όπως είστε εσείς.

Ρούλα Ανδριοπούλου [00:05:09] Η καμπάνια λοιπόν λέγεται "Το Νερό Μας Αφορά". Δεν εστιάζουμε τόσο πολύ στην ανάδειξη αυτών των τεχνολογιών, όσο περισσότερο στην ευαισθητοποίηση. Προφανώς η δουλειά που γίνεται στα σχολεία και μέσω των ομάδων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης βοηθάει πάρα πολύ προς αυτή την κατεύθυνση.

Πόπη Τσαγκάρη [00:05:26] Πρέπει να υπάρξει το σύστημα και μετά ο σύλλογος θα μπορούσε να βοηθήσει εκπαιδευτικά τον κόσμο να καταλάβει.

Γιάννης Γλυνάτσης [00:05:34] Από εκεί και πέρα είναι θέμα και πιο τοπικό, η σύμπνοια. Να υπήρχε η σύμπνοια μεταξύ των πολιτών.

Γιάννης Καράμματος [00:05:39] Τα μικρά μέρη έτσι είναι. Τα μικρά μέρη δεν μπορούν να μαζευτούν ο κόσμος. Υπάρχει ζήλια, υπάρχουν όλα αυτά και δεν γίνεται.

Γιάννης Πικραμμένος [00:05:46] Όμως εάν κάποτε υπάρξει λειψυδρία, τότε είναι κοινωνικό το πρόβλημα. Μπορεί να σε σκοτώσω γιατί θέλω να πω νερό.

Νίκος Μελάς [00:05:55] Έτσι και μου πήρε το νερό.

Γιάννης Καράμπαλης [00:05:58] Για μένα το ιδανικό γι αυτό το χωριό θα ήταν να ασχοληθούμε με το νερό.

Γιάννης Πικραμμένος [00:06:01] Τώρα επανερχόμαστε σε αυτό το πρόβλημα, είτε με αποθήκευση του, είτε με προσοχή στη χρήση του, πράγματα τα οποία δυστυχώς δεν είναι στην κουλτούρα των ανθρώπων σήμερα.

Γιώργος Τρικοίλης [00:06:14] Επειδή στα χαρτιά όλα είναι εύκολα, όλα είναι εύκολα στα χαρτιά.

Ηλίας Μακαρούνας [00:06:17] Τώρα εμείς έχουμε μερικά χρόνια, έχουμε μια ανομβρία, δεν κάνει πολλά νερά και στέγνωσαν πολλά δέντρα. Μας χάλασαν την ατμόσφαιρα και δεν έχουμε πολλά νερά εμείς.

Ζωοπηγή Πλάτση [00:06:30] Ανακεφαλαίωση. Όσοι έχουν στέρνες στα σπίτια είναι ένα πλεονέκτημα καλό, γιατί πλέον είναι και δύσκολο κατασκευαστικά να το φτιάξεις.

Ηλίας Μακαρούνας [00:06:36] Είναι αυτό είναι ωραίο, θεϊκό. Το νερό, είναι δε χωνευτικό πολύ.

[00:06:46] Μια σειρά ηχητικών ιστοριών για τη λειψυδρία στην Ελλάδα. Μια ανταπόκριση στο κάλεσμα του έργου "Το νερό μας αφορά" του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών. Ακούστε το στο water-scarcity.gr.